

Pestprotocol rsg de Borgen

Esborg – mei 2026

Eindverantwoordelijke: *directie*
Afdeling: *onderwijs*
Auteur: *dsl Esborg + ondersteuningscoördinator Esborg*
Ingangsdatum: *01-05-2026*
Vervaldatum: *01-05-2030* (herziening 1x per 4 jaar)
Besluitroute: *DSL → Directie → MR → CvB*
Gelinkt aan contentpagina('s) Borgpunt: *protocollen voor leerlingen*
Publicatieverplichting: *(in te voeren door bestuursassistente: website rsg de Borgen, website vestiging, medewerkersportal, beide)*

rsg de Borgen

Inhoud

1. Inleiding 3
2. Doel van het protocol 4
3. Contact bij pesten 4
4. Wat is pesten? 4
5. Wat valt niet onder pesten? 4
6. Mogelijke signalen 5
7. Maatregelen 7
9. Adviezen 9
Adviezen aan docenten 9

1. Inleiding

Dit is het pestprotocol van rsg de Borgen. Enerzijds bevat het richtlijnen bij geconstateerd pestgedrag, anderzijds staan er ook voorwaarden en activiteiten in die pesten kunnen voorkomen.

rsg de Borgen wil een bijdrage leveren aan de opvoeding van de leerlingen. Hierin staat respect voor jezelf, een ander en de omgeving centraal. De school dient dusdanige condities te scheppen dat elke leerling zich veilig, vertrouwd en gerespecteerd voelt. In een dergelijke omgeving hoort pestgedrag niet thuis. Helaas komt pesten op iedere school voor.

Pesten kan een groot probleem zijn. rsg de Borgen wil een passend antwoord vinden op de problematiek van het pesten. Hierbij gaat zij uit van een goede samenwerking tussen ouders, leerkrachten en leerlingen om het probleem gericht aan te kunnen pakken.

rsg de Borgen

2. Doel van het protocol

Het protocol dient om het pesten te voorkomen. Indien het toch gebeurt, geeft het protocol aan hoe te handelen.
Het pestprotocol maakt onderdeel uit van het totale schoolplan.

3. Contact bij pesten

Heb je te maken met pesten, maak je je zorgen over een leerling of wil je advies? Neem dan contact op met onze anti-pestcoördinator mevrouw Veenema-Alink via m.veenemaalink@rsgdeborgen.nl.

4. Wat is pesten?

Pesten is het herhaaldelijk en opzettelijk kwetsen van iemand die zich niet goed kan verdedigen. Er is sprake van ongelijkheid.

Pesten is het kiezen van een zondebok en het afreageren van frustratie in de vorm van agressie of buitensluiten van het slachtoffer. Dit slachtoffer heeft meestal niets te maken met de oorzaak van deze frustratie en is niet (meer) in staat zichzelf te verdedigen. We spreken van pestgedrag als dezelfde leerling regelmatig en systematisch bedreigd en geïntimideerd wordt. Onder pesten valt zowel fysiek, verbaal en digitaal grensoverschrijdend gedrag dat bedreigend en kwetsend overkomt.

Bij het pesten zijn drie hoofdbetrokkenen aan te wijzen, te weten:

a. Het slachtoffer, oftewel de zondebok
b. De pester, oftewel de pestkop
c. De middengroep, oftewel de meelopers

Het is zinvol om een onderscheid te maken tussen *direct* (brutaal) pesten (met relatief openlijke aanvallen op het slachtoffer) en *indirect* (subtiel) pesten in de vorm van sociale isolatie of uitsluiting van de groep.

5. Wat valt niet onder pesten?

Ruzies en meningsverschillen ontstaan in situaties waarin men het niet met elkaar eens is. Pesten is iets anders. Het is normaal dat mensen af en toe ruzies of meningsverschillen hebben. Hoewel dit een vervelend gevoel kan geven, is het op zich niet schadelijk. Door ruzies en meningsverschillen leren kinderen hoe ze met elkaar om moeten gaan. Een belangrijk verschil met pesten is dat ruzies en meningsverschillen niet lang duren en dat niet telkens dezelfde persoon het mikpunt is.

Bij **plagen** is het niet de bedoeling om iemand bewust te kwetsen en daarom wordt het niet als pesten beschouwd. Anders dan bij pesten, blijft de verstandhouding en het onderling respect tussen leerlingen behouden. Plagen gebeurt niet herhaaldelijk, niet opzettelijk en de leerlingen die elkaar plagen zijn ongeveer even sterk.

6. Mogelijke signalen

Mogelijke signalen bij een leerling die gepest wordt:

- Niet meer naar school willen of een andere route nemen
- Op een ander tijdstip vertrekken vanuit huis
- Niet meer over school vertellen thuis
- Teruggetrokken zijn
- Nooit meer andere kinderen mee naar huis nemen of bij anderen gevraagd worden
- Slechtere resultaten op school dan vroeger
- Regelmatig spullen kwijt zijn of met kapotte spullen thuiskomen
- Regelmatig hoofdpijn of buikpijn hebben
- Blauwe plekken hebben op ongewone plaatsen
- Verandering in vriendschappen.
- Niet willen slapen, vaker wakker worden, bedplassen, nachtmerries hebben
- De verjaardag niet willen vieren
- Niet naar buiten willen gaan
- Niet alleen een boodschap durven doen
- Niet meer naar een bepaalde club of vereniging willen gaan
- Bepaalde kleren niet meer willen dragen
- Thuis prikkelbaar, boos of verdrietig zijn
- Zelf blessures verzinnen om niet naar school te hoeven

Mogelijke signalen van pesters:

- Ze hebben het vooral voorzien op de zwakkere klasgenoten en zijn soms overdreven vaak bij deze leerlingen in de buurt
- Ze proberen “meelopers” in hun “praktijken” mee te krijgen
- Manieren: spotten, ze overheersen graag andere leerlingen, pesten op een gemene manier, hebben fysiek contact en zitten aan eigendommen van andere leerlingen/maken het stuk
- Social media wordt ook vaak gebruikt als middel (zie bijlage)
- Specifiek voor meisjes; zij pesten op een veel subtielere manier, die veel moeilijker op te sporen valt, bijvoorbeeld roddelen, een vriend(in) afpakken, uitsluiten

Mogelijke signalen voor ouders:

Wees oplettend als uw kind:

- Met grote tegenzin naar school gaat
- Niets meer over school vertelt
- Thuis nooit meer praat over andere leerlingen
- Nooit anderen mee naar huis neemt en nooit bij anderen wordt gevraagd
- Op school langdurige slechtere resultaten haalt dan vroeger
- Opvallend vaak dingen kwijt is of met kapotte dingen thuis komt
- Vaak hoofdpijn of buikpijn heeft of klaagt over moeheid
- Langdurig een futloze indruk maakt
- Erg laat opblijft of nachtmerries heeft
- Veel geld nodig heeft voor onduidelijke uitgaven
- Zo min mogelijk alleen naar buiten gaat

Bovenstaande signalen kunnen aanleiding zijn om verdere stappen te ondernemen. Wel

moet de opmerking worden geplaatst: Als er geen signalen zijn, is dat geen garantie, dat er niet gepest wordt. Dus blijf alert.

7. Maatregelen

Preventieve maatregelen op de Esborg:

1. We besteden actief aandacht aan pesten, in diverse leerjaren. Ook de omgang met social media wordt hierin meegenomen. Leerlingen worden bewust gemaakt en gehouden van de zwaarte van het probleem.
2. Elke mentor bespreekt aan het begin van het schooljaar de algemene afspraken en regels in de klas. Het onderling plagen en pesten wordt hierbij genoemd en onderscheiden. Het anti-pestcontract (zie bijlage) kan hierbij worden gebruikt. Maar de groep kan ook zelf een contract maken. Ook bespreekt de mentor het pestprotocol. Er wordt duidelijk gesteld dat pesten altijd gemeld moet worden en niet als klikken, maar als hulp bieden of vragen wordt beschouwd.
3. Binnen een project kan het thema pesten behandeld worden (er worden boeken over het thema pesten gelezen) of er worden sites bezocht.
4. Bij het bezoek van de leerling aan de jeugdarts/ verpleegkundige (GGD) en bij het invullen van de Zien! vragenlijst wordt er structureel aandacht besteed aan het welbevinden van leerlingen, zodat signalen tijdig kunnen worden opgepakt.
5. Indien een mentor of docent daartoe aanleiding ziet, besteedt hij/zij expliciet aandacht aan pestgedrag in een groepsgesprek en neemt de groepsdynamiek mee (Hierbij worden de rol van de pester, het slachtoffer, de meelopers en de stille getuigen benoemd). Bij deze gesprekken kan de mentor een beroep doen op de veiligheidscoördinatoren.
6. We maken gebruik van een methode om een sociale vaardigheden te versterken (Leren & Leven)
7. We doen mee aan de nationale week tegen pesten
8. Op de vestiging zijn twee vertrouwenspersonen aanwezig.

8. Aanpakken van pestgedrag:

1. *De algemene verantwoordelijkheid van de school*

De school zorgt dat de medewerkers voldoende informatie hebben over het pesten in het algemeen en het aanpakken van pesten. De school werkt aan een goed beleid rond pesten, zodat de veiligheid van leerlingen binnen de school zo optimaal mogelijk is waardoor een klimaat ontstaat waarin pesten bespreekbaar gemaakt kan worden. Alle medewerkers van de school vervullen een voorbeeldfunctie bij het signaleren en tegengaan van pestgedrag.

2. *Het bieden van steun aan de jongere die gepest wordt*

Het probleem wordt serieus genomen. Er wordt uitgezocht wat er precies gebeurd is. Er wordt overlegd over mogelijke oplossingen. Het aanbieden van hulp door de mentor, deelschoolleider of veiligheidscoördinator.

3. *Aandacht besteden aan de rol van de pester*

Het confronteren van de jongere met zijn gedrag en de gevolgen hiervan voor de pester. De achterliggende oorzaken boven tafel proberen te krijgen. Wijzen op het gebrek aan empathisch vermogen dat zichtbaar wordt in het gedrag. Het aanbieden van hulp door de mentor, deelschoolleider of veiligheidscoördinator.

4. *Het betrekken van de middengroep bij het pesten*

De mentor bespreekt met de klas het pesten en benoemt de rol van alle leerlingen en die van de school hierin. Er wordt gesproken over mogelijke oplossingen en wat de klas kan bijdragen aan een verbetering van de situatie. De mentor komt hier in de toekomst op terug.

5. *Het bieden van steun aan de ouders*

Ouders die zich zorgen maken over pesten worden serieus genomen. De school werkt samen met de ouders om het pesten aan te pakken. De school geeft adviezen aan de ouders in het omgaan met hun gepeste of pestende kind. De school verwijst de ouders zo nodig naar deskundige hulpverleners.

6. *Het organiseren van een herstelgesprek en -opdracht tussen de leerling die pestgedrag vertoont en de gepeste leerling*

De leerling die gepest heeft en de leerling die door deze leerling gepest is gaan samen met de mentoren en deelschoolleider (of veiligheidscoördinator) in gesprek om te bespreken hoe dit voor de gepeste leerling goed kan worden opgelost. Hieraan gekoppeld voeren de leerlingen een samenwerkingsopdracht uit. Dit onder toeziend oog van een docent en in overleg met de mentor en deelschoolleider. Ouders van beide leerlingen worden hiervan op de hoogte gesteld.

7. *Opschaling route zorg*

Wanneer bovenstaande acties niet het gewenste resultaat opleveren worden de leerlingen besproken in het IOT. De leerling kan hierna worden doorverwezen naar SMW of een andere deskundige hulpverlener.

9. Adviezen

Neem het probleem rond pesten serieus. Maak van het "pesten" een gemeenschappelijk probleem. Betrek hierbij de leerling die pestgedrag vertoont, de gepeste, de zwijgende middengroep, de ouders en de docenten.

Adviezen aan docenten

- Wees alert
- Betrek de gepeste bij de afspraken die gemaakt worden
- Overleg en informeer collega's
- Evalueer na verloop van tijd de afspraken bij de gepeste

Adviezen aan ouders van leerlingen die worden gepest

- Praat met uw kind
- Leer uw kind voor zichzelf en anderen op te komen, probeer het gevoel van eigenwaarde bij uw kind te vergroten
- Neem contact op met de mentor en bespreek hoe je dit samen gaat aanpakken.

Adviezen aan ouders van leerlingen die pestgedrag vertonen

- Praat met uw kind
- Probeer achter de mogelijke oorzaak van het pesten te komen.
- Besteed op een positieve manier aandacht aan uw kind.
- Mocht het binnen de thuissituatie niet lukken, dan kunt u altijd advies vragen bij het CJG.

Bijlage 1:

Voorbeeld contract:

Ik vind dat iedereen zich veilig moet voelen in school.
Daarom houd ik mij aan de volgende afspraken:

1. Ik accepteer de ander zoals hij is en ik discrimineer niet
2. Ik scheld niet en doe niet mee aan uitlachen en roddelen
3. Ik blijf van de spullen van een ander af
4. Als ik last heb van iemand dan vraag ik om daarmee te stoppen
5. Als dat niet helpt, vraag ik een docent of mentor om hulp
6. Ik ga niet schoppen of slaan
7. Als er ruzie is zoek ik iemand die de ruzie helpt oplossen

Bijlage 2:

Digitaal pesten:

Digitaal pesten is online pesten. Over deze vorm van pesten wordt de laatste tijd veel geschreven. Dit komt omdat jongeren makkelijker toegang hebben tot de sociale media dan vroeger. Omdat je bij digitaal pesten op een eenvoudige manier anoniem kan blijven, weet het slachtoffer vaak niet wie er pest.

De effecten van digitaal pesten kunnen echter langduriger zijn en wijder verspreid worden. Zo kan een foto over de hele wereld op een website staan. Foto's die eenmaal op internet staan zijn soms niet meer te verwijderen. Ook kunnen opnames, die bijvoorbeeld via de webcam worden gemaakt en worden vastgelegd door een ander, altijd bewaard blijven.

Vormen van digitaal pesten

- Privégegevens op internet plaatsen.
- Iemands identiteit stelen
- Iemand een gemene email of appje sturen.
- Iemand uitschelden of belachelijk maken via sociale media
- Iemand uitschelden of belachelijk maken op zijn social media-account
- Iemand (anoniem) een dreigmail of dreigbericht sturen.
- Foto’s van iemand anders op internet zetten.
- Haatprofielen aanmaken.
- Een sociale media- bom versturen. Het versturen van ontzettend veel berichten tegelijk aan één persoon. Hierdoor kunnen bij die persoon programma’s op de computer vastlopen en is hij of zij heel lang bezig om alle berichtjes te verwijderen.
- Iemand opzettelijk een virus sturen.
- Iemand pesten, dit filmen en dan online zetten of verspreiden.

Adviezen

- Blokkeer de afzender.
- Bewaar de bewijzen.
- Je kunt naar je mentor, een vertrouwenspersoon of veiligheidscoördinator gaan om te vragen of hij/ zij je wil helpen als je last hebt van ongewenst gedrag.
- Wees zuinig op je wachtwoorden.
- Voor nadere informatie over het omgaan met internet door leerlingen verwijzen wij naar de portal: ‘Protocol internetgebruik voor leerlingen’.